

«Градъ приятенъ и нищо повече: слѣдъ нѣколко часа азъ изгледахъ всичко — и тръгнахъ на напредъ. Туземци-тѣ са заинтересуваха и ма придружиха до единъ километръ вжнъ отъ града. Тамъ въ скали-тѣ, казваха тѣ, въ една малка долина, нарѣчена Каяликъ, извира единъ потокъ изъ една пещера, кой-то прониква доста на далечъ и са свършва въ единъ ѱолъ или езеро, по кое-то може да плува единъ корабъ дори и единъ малжкъ вапоръ. Азъ любопитствовахъ да видя тази пещера и макаръ че ми приказваха много работи за нея, азъ не вѣрвахъ вече за такива чудесии, но запалихъ свѣщъ и влѣзохъ въ пещера-та.

«Първа измама: пукнатина-та, отдѣ-то падаше вода-та на извора, бѣше шесть стъжки висока надъ земя-та, та трѣбваше да са иде на една близна воденица да земемъ една стжлба за да можемъ да са качимъ по-високо. Колко-то вжрвахме навжтрѣ, толкозъ повече пещера-та са разширочаваше; бистра-та и студена вода течеше бжрзо въ едно мочурливо корито, пжлно съ гуано (бубулечки) и съ прилепи. Моя-та свѣщъ, коя-то едва свѣтеше, не можаше да накара да са размжрдатъ тѣзи птици, кой-то са виждаха по нѣколко окачени по стѣни-тѣ на пещера-та. Азъ вжрвахъ все напредъ, потжналъ до колѣне въ вода, на коя-то студенина-та бѣше толкова чувствителна, що-то не можяхъ вече да изтрая. Повжрнахъ са до входа на рѣчено-то езеро, кое-то е едно доста джлбоко вместилище. Прѣувеличения-та на моя показовачъ ми наумиха за други прѣувеличения отъ сжщий родъ заблжжени отъ казвание-то на единъ Арапинъ въ Сахара, кой-то разказвалъ на пжтника Леополда (Panet) и го увѣрявалъ за една малка долина, дѣ-то двѣ арабски племена са биле съ копии: «че станало тамъ едно кжрваво езеро, толкова джлго и толкова джлбоко, що-то вне не можете го прѣмина и като са качите на вашій каучуковъ корабъ.»

«За тази измама азъ са утѣшихъ като снехъ плана на една добра римска кула, лѣжаща срѣщу пещера-та, и коя-то познахъ по единъ показалець на друма. Това место нѣма ново име: Турци-тѣ го наричатъ Генуеска кула, Джиневизъ калеси, както и всички други стари развалини. Всичко старо, прѣдъ тѣхни-тѣ очи е Генуеско, като: Джиневизъ пара, Джиневизъ ѱолъ, и др. Силно-то впечатление, що е оставила власта у тѣхни-тѣ вжображения за старата сила на единъ малжкъ народъ, кой-то е билъ покрилъ съ твжрдини всички-тѣ крайбрѣжия на Черно море, Кржмъ, дори и вжтрѣшня Георгия и Армения! Кога-то послѣ-